

1984, 16. prosince – Sdělení VONS č. 411 „Případ Lenky Marečkové“ o odsouzení Lenky Marečkové Okresním soudem v Písku a Krajským soudem v Českých Budějovicích pro trestné činy hanobení republiky a jejího představitele a hanobení státu světové socialistické soustavy a jeho představitele k podmíněnému trestu odnětí svobody a o stížnosti ministra spravedlnosti ČSR směřující proti těmto rozsudkům.

Dne 8. 2. 1984 byla senátem Okresního soudu v Písku za předsednictví JUDr. Milana Frišmana a přísedícími Jaroslavem Novákem a Alenou Lieblovou odsouzena Lenka Marečková, nar. 3. 6. 1963, přechodně bytem Praha 10, Na Stráni 4. Senát ji uznal vinnou trestným činem hanobení republiky a jejího představitele (§ 102 tr. z.) a trestným činem hanobení státu světové socialistické soustavy a jejího představitele (§ 104 tr. z.) a odsoudil ji k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku s podmíněným odkladem na dobu dvou let. Lenka Marečková byla od 7. 9. 1983 do 7. 11. 1983 ve vyšetřovací vazbě v Českých Budějovicích.¹

Její trestná činnost měla spočívat v tom, že 21. 12. 1982 v okresní knihovně v Písku na literárním úterku, pořádaným Klubem mladých autorů v Písku, přednesla pásmo vlastních veršů. Senát nabyl přesvědčení, že verše „jednak hrubě znevažují socialistický charakter ČSSR a napadají její právní řád a uplatňování socialistické zákonnosti, jednak v souvislosti s úmrtím L. I. Brežněva hrubými výroky útočí [jak] na tohoto bývalého čelného představitele SSSR, tak na SSSR samotný“.² Literárního večera se zúčastnilo asi čtyřicet mladých lidí.

Dne 16. 11. 1983 dostala Lenka Marečková okamžitou výpověď z Úřadu důchodového zabezpečení, kde byla zaměstnána. Výpověď byla odůvodněna tím, že se „dopustila jednání, základající skutkovou podstatu trestného činu podle § 102 a § 104 tr. z.“,³ ačkoli o její vině v té době soud ještě nerozhodl.

Prokurátor JUDr. Jaroslav Louženský se proti rozsudku odvolal,⁴ Krajský soud v Českých Budějovicích dne 24. 4. 1984 jeho odvolání zamítl.⁵

Ministr spravedlnosti ČSR JUDr. Antonín Kašpar však na rozdíl od Okresního soudu v Písku i Krajského soudu v Českých Budějovicích dospěl k názoru, že v „daném případě podmíněný odklad trestu nepřicházel v úvahu“, a v tomto smyslu podal 5. 10. 1984 stížnost pro porušení zákona. V ní uvádí, že údajný trestný čin měl být kvalifikován jako pobuřování (§ 100, odst. 1 písm. c tr. z.) a navíc měl soud zkoumat, zda způsob jeho provedení neodpovídal kvalifikačním znakům uvedených v odst. 3a téhož paragrafu (čin spáchaný tiskem, filmem, rozhlasem, televizí nebo jiným podobně účinným způsobem). Měl zkoumat i to, zda jednání obviněné nenaplnuje znaky trestného činu výtržnictví (§ 202/1 tr. z.).⁶ Nejvyšší soud o stížnosti dosud nerozhodl.⁷

Informace o Chartě 77, r. 7, 1984, č. 12, s. 15–16.

POZNÁMKY

- ¹ Vyšetřovatel oddělení vyšetřování VB Okresní správy SNB Písek kpt. Jaromír Král zahájil 6. 9. 1983 trestní stíhání Lenky Marečkové pro trestný čin pobuřování podle § 100/1a tr. zák. Usnesením ze 7. 11. 1983 pak změnil kvalifikaci trestní věci z trestného činu pobuřování na trestné činy hanobení republiky a jejího představitele podle § 102 tr. zák. a hanobení státu světové socialistické soustavy a jeho představitele podle § 104 tr. zák. Marečková byla zadržena 7. 9. 1983, v místě jejího trvalého a přechodného bydliště byla zároveň provedena domovní prohlídka. O jejím vzetí do vazby rozhodl usnesením z 9. 9. 1983 náměstek obvodního prokurátora v Písku JUDr. Bohumil Veselý. K překvalifikování trestní věci L. Marečkové došlo podle závěrečné zprávy o vyšetřování vyšetřovatele VB kpt. Krále z 28. 11. 1983 na pokyn okresního prokurátora v Písku. Obžalobu na Marečkovou pro trestné činy hanobení republiky a jejího představitele a hanobení státu světové socialistické soustavy a jeho představitele podal okresní prokurátor v Písku JUDr. Jaroslav Louženský 12. 12. 1983. Výše uvedené dokumenty jsou uloženy in: OS v Písku, soudní spis k případu Lenky Marečkové, spis. zn. 1 T 1/90.
- ² Citace přesně zní: „*Obžalovaná Lenka Marečková [...] je vinna, že dne 21. 12. 1982 večer v okresní knihovně v Písku na literárním úterku, pořádaném klubem mladých autorů v Písku, v přítomnosti asi 40 mladých lidí, převážně studentů, mimo program vystoupila s přednesem, kterým jednak hrubě znevažovala socia-*

listický charakter ČSSR a napadala její právní řád a uplatňování socialistické zákonnosti, jednak v souvislosti s úmrtím L. I. Brežněva 20. 11. 1982 hrubými výroky útočila jak na tohoto bývalého čelného představitele SSSR, tak na SSSR samotný“. Podle odůvodnění rozsudku Marečková „přednesla volně složené pásmo ze své poezie, ve kterém byly obsaženy básně ‚Ať žije společnost‘, ‚Kupujte si posměch‘, ‚Svět stojí na umytém nádobí‘, ‚Prej se pravda nemá říkat‘, ‚Táhněte pryč‘, ‚Smrt diktátora‘. Jednotlivé básně na sebe volně navazovaly.

Během jejího vystoupení veřejnost v podstatě nijak nereagovala, až ke konci spolusedící na podiu ji kopali do nohou, ovšem obžalovaná své vystoupení dokončila. Když se obecenstvo rozešlo, přítomní mladí autoři ji vynadali s tím, že všichni měli obavy, že celá záležitost bude mít nepříznivé dozvuky.

Obsah vystoupení obžalované zjistil soud jednak z originálů a opisů zmíněných básní, jednak z magnetofonové pásky, která byla při vystoupení pořizena. Obžalovaná potvrdila, že texty básní, které měl soud v přílohách spisu jako listinné důkazy, jsou totožné s básněmi, které recitovala, a stejně tak potvrdila autentičnost magnetofonového záznamu.“ Marečková byla podle rozsudku usvědčena též některými svědeckými výpověďmi. Při rozhodování o výši trestu přihlédl senát k tomu, že údajnou společenskou nebezpečnost jednání Lenky Marečkové sice zvyšoval způsob provedení trestného činu, tedy vystoupení před větší skupinou mladých lidí, na druhé straně však byl bezprostřední ohlas na její vystoupení negativní. Polehčující okolností byl dále mladý věk Marečkové blízky věku mladistvých a doznání k trestné činnosti, skutečnost, že ještě nebyla trestána, a kladná hodnocení její osobnosti. Přitěžovalo jí to, že spáchala více trestných činů v jednočinném souběhu. Při zvážení všech těchto okolností rozhodl senát o uložení trestu odnětí svobody v polovině trestní sazby a o jeho podmíněném odkladu na delší zkušební dobu dvou let. Okresní soud v Písku též rozsudkem rozhodl o propadnutí některých písemností zajištěných při domovních prohlídkách u L. Marečkové. Rozsudek je uložen in: tamtéž; též LP, Sb. VONS, inv. č. 208, sign. I/1, kart. 35.

- ³ Viz sdělení vedoucího kádrového oddělení Úřadu důchodového zabezpečení v Praze Okresnímu soudu v Písku z 24. 1. 1984. Tamtéž.
- ⁴ Okresní prokurátor v Písku požadoval ve svém odvolání do výroku o trestu z 23. 2. 1984 uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody přibližně v jedné čtvrtině zákonné trestní sazby a její zařazení do I. nápravné výchovné skupiny. Tamtéž.
- ⁵ Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích, který vynesl 26. 4. 1984, tedy o dva dny později, než je uvedeno ve sdělení, senát složený z předsedy JUDr. Jaromíra Valtra a soudců JUDr. Jana Bláhy ml. a JUDr. Mileny Muškové je uložen in: tamtéž.
- ⁶ Ministr spravedlnosti podal protest také ve prospěch obviněné, neboť podle jeho názoru došlo k propadnutí i těch věcí, které se nevztahovaly k její trestné činnosti. Podle jeho názoru mohlo dojít pouze k propadnutí

originálů nebo opisů přednášených básní. LP, Sb. VONS, inv. č. 208, sign. I/2, kart. 35.

⁷ K případu viz dále sdělení VONS č. 427, 428 a 464, dokumenty č. 430, 431 a 467.